

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter¹ om hantering av ammoniumnitrat-emulsioner, -suspensioner och -geler (ANE);

beslutade den 18 december 2018.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver² följande med stöd av 25 § förordningen (2010:1075)³ om brandfarliga och explosiva varor.

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Denna författning innehåller bestämmelser om behållare för ANE, utrymmen där ANE hanteras, undantag från tillståndsplikt samt andra bestämmelser om krav vid hantering av ANE.

Mekanisk bearbetning av ANE och tillverkning av sprängämne baserat på ANE regleras i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:3) om hantering av explosiva varor.

2 § Denna författning tillämpas på emulsioner, suspensioner och geler som innehåller minst 60 viktprocent ammoniumnitrat och mer än 1 viktprocent brännbara ämnen. Detta innefattar produkter som godkänts för transport under UN-nummer 3375 enligt ADR-S.

Författningen tillämpas inte på sådana blandningar som är explosiva varor enligt 3 kap. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2010:4) om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor.

Varor som omfattas av denna författning är brandreaktiva varor enligt 3 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

¹ Allmänna råd som ansluter till föreskrifterna finns på sid 7.

² Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

³ Förordningen senast ändrad genom 2017:514.

Definitioner

De begrepp som finns definierade i lagen (2010:1011) eller förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor används med samma innebörd i denna författning. I denna författning avses med

<i>ADR-S</i>	Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:5) om transport av farligt gods på väg eller i terräng, eller författning som har ersatt dessa föreskrifter,
<i>ANE</i>	sådana brandreaktiva varor som beskrivs i 1 kap. 2 § i denna författning,
<i>bostad</i>	byggnad eller del av byggnad avsedd för boende (förråd, garage eller källarlokal som är sammanbyggt med bostadshus betraktas inte som bostad om det har brandteknisk avskiljning mot bostadsdelen som uppfyller klass EI 30 eller högre),
<i>EI XX</i>	brandteknisk klassbeteckning för brandmotstånd hos byggnadsdelar där "XX" avser tid i minuter,
<i>förorenad ANE</i>	ANE som innehåller ämnen eller material som inte ingår i specifikationen från leverantören, undantaget tillsatt vatten,
<i>mobil produktionsenhet</i>	mobil enhet för tillverkning av explosiva ämnen,
<i>tättbebyggt område</i>	område där minst 200 personer vistas regelbundet och där det är högst 200 meter mellan byggnaderna.

2 kap. Allmänna krav

Förbud mot viss hantering

1 § ANE får inte hanteras i bostad eller i lokal där personer som inte är förknippade med sådan verksamhet vistas regelbundet.

Krav på behållare

2 § ANE får endast förvaras i behållare som kan avlasta det övertryck som uppstår vid exponering för en yttre brand.

Förvaringskrav

3 § Vid förvaring av ANE tillsammans med explosiva varor ska kraven i 9 kap. MSBFS 2016:3 följas. Vid tillämpningen av dessa krav ska ANE betraktas som en explosiv vara i riskgrupp 1.5, samhanteringsgrupp D.

4 § ANE ska förvaras så att den inte kan få kontakt med material som kan reagera kemiskt med ANE eller som vid inblandning kan öka dess explosionskänslighet.

5 § I byggnader och tält där ANE förvaras för mobil tillverkning av explosiva varor får endast det som har med tillverkningen att göra förvaras.

6 § Vid förvaring i tätbebyggt område ska mobila produktionsenheter placeras på betryggande avstånd från övrig förvaring av ANE. Avståndet ska förhindra att explosion i den mobila produktionsenheten leder till explosion i den övriga förvaringen av ANE.

Vid förvaring ska mobila produktionsenheter vara skilda från övrig förvaring av ANE motsvarande minst EI 30, såvida de inte placerats på betryggande avstånd från varandra.

Den mobila produktionsenhetens huvudström ska vara avslagen vid förvaring av enheten, om den innehåller ANE eller förvaras i samma byggnad eller tält som ANE.

Krav på byggnader och utrymmen

7 § Byggnader och tält där ANE förvaras ska vara konstruerade av obrännbara material eller material som inte kan underhålla sin egen förbränning.

8 § Förvaringen av ANE ska vara inrättad och placerad så att ANE inte kan utsättas för påverkan av brand eller explosion och så att omgivningen skyddas från effekterna av brand och sönderfall av ANE.

Krav på utrustning för brandbekämpning

9 § Där ANE förvaras ska det finnas nödvändig utrustning för att bekämpa brand.

Krav på pumpar

10 § Pumpar, undantaget pneumatiska membranpumpar, för överföring av ANE ska ha en anordning som automatiskt avbryter pumpningen om flödet avviker från det förväntade flödet.

Tillträdes- och tillgreppsskydd

11 § Där ANE förvaras ska det finnas ett fysiskt tillträdesskydd eller bevakningsåtgärder som hindrar obehöriga från att komma åt ANE.

12 § För att upptäcka stölder och försvinnanden av ANE ska den som hanterar ANE i tillståndspliktig mängd ha en aktuell förteckning över mängden ANE som förvaras på varje plats under den tid som förvaringen pågår.

3 kap. Hantering av spill och förorenad ANE

Krav på omhändertagande av spill

1 § Spill av ANE får inte blandas med annat avfall och ska utan onödigt dröjsmål tas om hand.

Krav på behållare

2 § Förorenad ANE får endast förvaras i behållare av mjuk plast, papp, kartong eller annat material som medför obetydlig inneslutningsgrad, och ska utan onödigt dröjsmål föras bort för destruktions.

Förvaringskrav

3 § Förorenad ANE får inte förvaras tillsammans med explosiva varor. Behållare med förorenad ANE ska placeras på en för ändamålet avsedd plats.

För att upptäcka gasutveckling, fassetparation eller andra tecken på förändringar ska varje behållare med förorenad ANE obehindrat kunna inspekteras visuellt.

Krav på utrymmen

4 § Förvaringen av förorenad ANE ska vara inrättad och placerad så att ANE inte kan utsättas för påverkan av brand eller explosion och så att omgivningen skyddas från effekterna av brand, sönderfall och explosion av förorenad ANE.

Effekterna av explosion behöver dock inte beaktas för förorenad ANE som genom inblandning av tillsatt vatten eller på annat sätt gjorts mindre explosionskänslig än motsvarande ANE utan föroreningar.

4 kap. Skyltning och utredning av risker

1 § Skyltar som upplyser om oxiderande egenskaper samt förbud mot rökning och införande av öppen eld ska finnas på, eller i direkt anslutning till, utrymmen där ANE förvaras. Skyltarna ska vara utformade enligt bilaga 1 till denna författning.

2 § Bestämmelser om utredning av risker finns i 7 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Vid tillståndspliktig hantering av ANE ska utredningen vara dokumenterad.

5 kap. Undantag

Undantag från tillståndsplikt

1 § Bestämmelser om tillstånd till hantering av brandfarliga och explosiva varor finns i 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Följande hantering av ANE är undantagen denna tillståndsplikt.

- Hantering av ANE på mobil produktionsenhet i direkt anslutning till tillverkning av explosiv vara med enheten.
- Hantering av högst 10 kg ANE för yrkesmässig forskning och utveckling.
- Förvaring och anslutande överföring mellan behållare av högst 3 ton ANE i tätbebyggt område som inte pågår längre än tre månader.
- Förvaring och anslutande överföring mellan behållare av högst 15 ton ANE utanför tätbebyggt område som inte pågår längre än tre månader.

Undantag i enskilda fall

2 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får i enskilda fall och om särskilda skäl föreligger medge undantag från tillämpningen av denna författning.

Denna författning träder i kraft den 1 april 2019. Hantering av ANE i verksamheter som uppförts före detta datum undantas från tillståndsplikten i 16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor till den 30 september 2019.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

DAN ELIASSON

Lorens van Dam
(Avdelningen för utveckling av samhällsskydd)

Förbuds- och varningsskyltar

Oxiderande egenskaper

Skylten ska vara utformad som faropiktogram GHS03 enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP-förordningen)⁴.

Förbud mot rökning och öppen eld

Skylten ska vara utformad som i bilaga 2 till Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:13) om skyltar och signaler.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (CLP-förordningen).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps allmänna råd om hantering av ammoniumnitrat- emulsioner, -suspensioner och -geler (ANE)

Dessa allmänna råd ansluter till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om hantering av ammoniumnitratemulsioner, -suspensioner och -geler. Termer och uttryck som används i föreskrifterna används med samma betydelse i dessa allmänna råd.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. Allmänna råd är inte tvingande. Deras funktion är att förtydliga innebörden i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

CAMILLA ASP

Lorens van Dam
(Avdelen för utveckling av samhällsskydd)

2 kap. Allmänna krav

2 §

Behållare bör vara av aluminium, plast eller annat material som smälter vid högst 800 °C.

För att visa att behållare av material med smältpunkt över 800 °C kan avlasta det övertryck som uppstår vid exponering för en yttre brand bör provning av den aktuella behållaren ske.

Om provning i mindre skala används för att påvisa att en behållares tryckavlastning är tillräcklig bör förhållandet mellan tryckavlastningsarean och mängden ANE vara minst detsamma i den aktuella behållaren som i provningen.

4 §

Gasningsmedel och andra vätskor som kan reagera med ANE bör vara invallade till minst volymen motsvarande den största behållaren inom invallningen.

6 §

Vad som är ett betryggande avstånd mellan en mobil produktionsenhet och övrig förvaring av ANE bör bedömas med utgångspunkt i verksamhetens utredning av risker enligt 7 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Avståndet bör dock vara minst 10 meter för att betraktas som betryggande om produktionsenheten innehåller ANE eller fast ammoniumnitrat.

8 §

Byggnader och tält för förvaring av ANE bör vara fristående med avstånd från omgivande byggnader och verksamheter som skyddar ANE från att påverkas av en brand. Avståndet till brännbara byggnader bör vara minst 10 meter, såvida inte fysiska barriärer medför att avståndet kan minskas.

Byggnader och tält där ANE förvaras bör vara placerade minst 25 meter från bostäder, kontor och andra byggnader utanför verksamhetsområdet där människor som inte har med hanteringen att göra uppehåller sig, såvida inte fysiska barriärer medför att avståndet kan minskas.

I byggnader och tält där ANE förvaras på mobila produktionsenheter bör det finnas anordning för att tidigt upptäcka brand om förvaringen sker i tätbebyggt område eller på annan plats där explosion i den mobila produktionsenheten kan medföra skada på liv och hälsa för människor som regelbundet vistas i omgivningen.

9 §

För att kunna släcka mindre bränder bör minst två pulverbrandsläckare om vardera minst 6 kg finnas lätt tillgängliga i byggnader och tält där ANE förvaras, såvida inte byggnaden är försedd med sprinkler eller motsvarande släckanordning.

11 §

För att hindra obehöriga från att komma åt ANE bör förvaringsplatsen eller det område där förvaringen sker vara inhägnat med stängsel och de byggnader och tält där ANE förvaras bör vara låsta när verksamhet med ANE inte pågår.

Om ANE förvaras i tält eller på något annat sätt där det saknas tillräckligt fysiskt tillträdesskydd bör det finnas ronderande bevakning eller bevakning via fjärröverförda kameror, fjärröverförda larm med rörelsedetektorer eller liknande åtgärder.

12 §

Minskar mängden i en behållare med mer än 1 viktprocent bör detta kunna upptäckas.

3 kap. Hantering av spill och förorenad ANE

1 §

Spill av ANE som behöver förvaras i avvaktan på destruktion bör läggas i för ändamålet avsedda behållare med märkning av vilken det tydligt framgår att annat än ANE inte ska stoppas i behållaren.

4 §

Till skydd från effekterna av explosion bör avstånden för explosiva varor i riskgrupp 1.5 enligt MSBFS 2016:3 användas, såvida inte fysiska barriärer medför att avstånden kan minskas.

**MSBFS
2018:13**

MSBFS
2018:13

Beställningsadress:
Norstedts Juridik, 106 47 Stockholm
Telefon: 08-598 191 90
E-postadress: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer